RUSKI INWALID

No. 185.

PIĄTEK. 6 Sierpnia 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomosci Kraiowe: z Komory celney Troieckiey. Królestwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Prussy. Niemcy. Włochy.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

z Komory celney Troieckiey, 3 *Lipca*.

Od 16 Czerwca po 1. b. m. przybyło tu kilka karawan kupieckich z Bucharyi z 1,101 wielbłądami obładowanemi. Towary tych karawanów składaią się z bawełny nieprzędzoney i przędzoney, niemniey też materyy bawełnianych i rozmaitych owoców suszonych. Przy towarach było 31 ludzi.

Królestwo Polskie.

z Warszawy 4 *Sierpnia*.
Minister Sekretarz Stanu.

Podaie do wiadomości publiczney wolą Nayiaśnieyszego Pana wypisaną, iak następuie:

„Nayiaśnieyszy Cesarz i Król JMć, wziąwszy „na uwagę, iź liczne memoryały, które bezpo„średnio Jego Cesarsko-Królewskiey Mości pod„czas bytności Jego w Królestwie Polskiém po„dawane bywaią, są zwykle takiego rodzaiu, „iź innego osiągnąć nie mogą skutku, iak ode„słanie ich do Władz niższych, dla zasiągnie„nia w ich przedmiocie potrzebnych obiaśnień; „źe zatém proszący, zamiast dopięcia zamierzo„nego celu, wystawiaią się, w rozstrzygnieniu „swych prośb, na zwłoki szkodliwe, iakichby „uniknąć mogli, zachowuiąc porządek wskaza„ny przez Hierarchią Administracyyną; źe na„wet wielu z nich wystawiaią się na niepotrze„bne wydatki, udawaiąc się do osób, których „iest rzemiosłem układać podobne memoryiały „za opłatę, która może częstokroć przechodzić „sposobność proszących, i nadaremnie przykre „ich położenie uciąźliwszém uczynić; źe na„reszcie Nayiaśnieyszy Pan zlawszy na Namie„stnika dostateczną część swey Władzy, dla „zasłonienia wszystkich klass od uciemięźenia „i powściągnienia, środkami prawnemi, nadu„źyciów, na któreby mieszkańcy Królestwa tak „przeciwko urzędnikom publicznym, iak oso„bom prywatnym uźalac się mogli.

»Jego Cesarsko-Królewska Mość, z tych powodów nie może bez naruszenia porządku zaprowadzonego w Administracyi, wyrzec w innych przedmiotach memoryiałów, iak tylko »w tych, któreby zanoszone były przez odwołanie się od decyzyy Namiestnika zapadłych »w skutek poprzedniczego przedstawienia rzeczy przez Władze właściwe.

»Nayiaśnieyszy Pan uznał za dogodne dla »dobra samych proszących, wydać następuiące rozporządzenia.

1). »Nie mogą bydź przyięte w Kancellaryi »Sekretoryiatu Stanu, inne memoryiały podawane do Nayiaśnieyszego Pana, iak tylko te, »któreby zawierały odwoływanie się od decyzyi Namiestnika, która to decyzyia powinna »bydź do memoryiału dołączoną.

2). »Gdyby memoryiały, tego warunku niedopełniaiące przesyłane były Ministrowi Sekretarzowi Stanu, natenczas przez niego proszącym, zwrócone bydź powinny.

3). »Memoryiały, których przedmiot tyczyłby się Władz Cesarstwa Rossyyskiego, powinny bydź składane u Radcy Taynego, Senatora Państwa, *Nowosilcowa*.

4). »Wszelkie prośby o pensyie powinny »bydź podawane do Kommissyi ustanowioney »na mocy Art. 5go postanowienia z dnia $\frac{4}{16}$ »Lipca 1817, końcem rozpoznania praw proszących o pensyie emerytalne, która to Kommissyia również ma sobie powierzone roztrząsanie prosb o pensyie iakiegokolwiek bądź »rodzaiu.

5). »Wszelkie prośby o wsparcie, powinny »bydź podawane do Kommissyi, upoważnienie »odebrać maiącey do podziału funduszu na ten »przedmiot przez Nayiaśnieyszego Pana przeznaczonego, a którey staraniem będzie oznaymić publiczności o rozpoczęciu swych czynności.

6). »Przepisanem będzie wspomnioney Kommissyi, iak poprzedniczo, iżby same podanie »prośby, nie uważała za dostateczne prawo do »przypuszczenia proszących do rozdać się maiącego wsparcia, lecz raczey aby przypuszczała »tychże proszących w miarę tylko praw, iakich »im przyzna i w równi z innemi ubogiemi iakichby odkryła i sprawdziła położenie, stosownie do prawideł ogólnych, których się bez »różnicy względnie iednych i drugich trzymać »winna.

»Nayiaśnieyszy Pan poleca Ministrowi Sekretarzowi Stanu, aby się na przyszłość ściśle »do rozporządzeń wyż wzmiankowanych stosował i doniosł takowe do wiadomości publiczney.«

Petersburg dnia $\frac{8}{20}$ Lipca 1820.

(Podpisano) Ig. *Sobolewski.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

z Berlina, 3 *Sierpnia*.

Król JMość z nielicznym iak zwyczaynie orszakiem wyiechał 31. z m. z Karlsbadu do Teplitz; nazaiutrz przedłużał podróż do Kosdorf, a wczora 2. b. m. pomyślnie przybył na wyspę nazwaną *pawią*.

Niemcy.

z Wiednia 25 *Lipca*.

Wczorayszego wieczora nadeszły tu listy z Florencyi od 16. b. m. Treść ich dosyć iest pomyślna: we wszystkich prowincyiach Włoskich, a nawet i w samym Neapolu zupełna panuie spokoyność. Zdaie się że duch konstytucyyny, który zawrócił był głowy wszystkim tego Królestwa mieszkańcóm, poczyna stygnąć.— słychać ze w tych dniach (może dziś lub iutro) przybędzie do stolicy tuteyszey poseł neapolitański. Przyięcie iego po umieszczeniu w dzisieyszym numerze *Dostrzegacza Austryiackiego* artykułu (o tameczney rewolucyi) zdaie się niepodlegać wątpliwości.

Marszałek polny Xiąże *Schwartzenberg* na własną prozbę uwolnionym został od obowiązków służby aż do zupełnego wyzdrowienia; opłaty iednak wszystkie które pobierał, zostaią przy nim. Jego obowiązek (prezesa rady woienney) pełni Marszałek polny Hrabia *Belegard*, ktory oraz mianowany iest ministrem i członkiem rady państwa.

z Hannoweru 27 *Lipca*.

W tych dniach otrzymano tu urzędową wiadomość z Londynu, że Król nasz niebędzie tu w ciągu ninieyszego roku.

Pracowano tu z wielką pośpiesznością nad budową zamku w Gernhausen; lecz odnieiakiego czasu nagła pośpiesznosć wstrzymaną została i teraz znowu powoli idą roboty.

Akt ostateczny narad Ministeryialnych w Wiedniu *względem rozwinięcia i ustalenia związku Niemieckiego. (Dokończenie).*

Art. 50. Z względu na ogólne stosunki za-

graniczne, obowiązkiem iest zgromadzenia związkowego: 1) aby iako organ całego związku starało się o utrzymanie spokoynych i przyiacielskich stosunków z postronnemi kraiami; 2) aby Posłów obcych Mocarstw; opatrzonych w listy wierzytelne, przyymowało, i w potrzebie imieniem związku wyprawiało Posłów do obcych Mocarstw; 3) aby w zachodzących przypadkach wchodziło w układy dla całego związku, i zawierało ugody dla niego; 4) aby na żądanie poiedyńczych rządów związkowych zezwalało na wdanie się związku u postronnych Mocarstw, i wzaiemnie na żądanie obcych kraiów przyymowało pośrednictwo związku u poiedynczych członków tegoż związku.

Art. 51. Zgromadzenie związkowe obowiązane iest także stanowić urządzenia organiczne tyczące się woyskowości związku, i środki obrony potrzebne do zabezpieczenia swoich kraiów.

Art. 52. Gdy do osiągnienia zamiarów i ułatwienia interessów, członkowie należący do ogółu, dawać powinni składki pieniężne, przeto zgromadzenie związkowe obowiązaném iest: 1) oznaczyć ogólną ilość zwyczaynych wydatków stosownie do konstytucyi, ile to bydź może; 2) w zachodzących wypadkach, naznaczać składki dla opędzenia nieodzownych i nadzwyczaynych wydatków, celem przywiedzenia do skutku szczególnych uchwał, które się tyczą uznanych zamiarów związku; 3) ułożyć listę, w iakim stosunku członkowie związkowi należeć maią do składki; 4) nakazać pobor, użycie i wyrachowanie składek, i mieć dozor nad niemi.

Art. 53. Zaręczona aktem związkowym niepodległość poiedyńczych kraiów związkowych, wyłącza zaiste w ogólności wszelki wpływ związku do wewnętrznego urządzenia tychże kraiów i ich administracyi. Gdy zaś członkowie związku w drugim rozdziale aktu związkowego zgodzili się na niektóre szczególne przepisy, tyczące się iuż to rękoymi zapewnionych praw, iuż też pewnych skutków poddanych kraiowych; przeto zgromadzenie związkowe powinno się starać o dopełnienie przyiętych temi przepisami obowiązków, ieśliby się z dostatecznie gruntownych doniesień członków związku okazało, że takowe obowiązki nie są dopełnione. Użycie atoli przedsięwziętych powszechnych urządzeń w szczególnych wypadkach, stosownie do owych zobowiązań, zostawia się iedynie samym urzędom.

Art. 54. Gdy podług brzmienia artykułu 13go aktu związkowego i późniey uczynionych objaśnień, Stany konstytucyyne we wszystkich kraiach związkowych zaprowadzone bydź powinny, przeto zgromadzenie związkowe ma dawać baczność, aby ustawa ta wszędzie do skutku przywiedzioną została.

Art. 55. Monarchom udzielnym kraiów związkowych wolno iest urządzić tę okoliczność z względem tak na dawnieysze prawa Stanów, iako też na zachodzące obecne stosunki.

Art. 56. Istniejące uznane konstytucyie nie mogą bydź inaczey odmienione, iak w sposobie konstytucyynym.

Art. 57. Gdy związek Niemiecki, wyiąwszy wolne miasta, składa się z udzielnych Monarchów, stosownie więc do takiego wyobrażenia cała władza kraiowa powinna bydź połączoną w naczelniku kraiu, i Monarcha przez konstytucyią tylko Stanów kraiówych może bydź zobowiązanym do wspólnego ze Stanami działania w wykonaniu praw oznaczonych.

Art. 58. Udzielnym Monarchom połączonym w związek, żadna konstytucyia Stanów kraiowych nie może przeszkadzać lub ich ścieśniać w dopełnieniu zobowiązań związkowych.

Art. 59. Gdzie publiczne obrady Stanów kraiowych są przez konstytucyią dozwolone, tam prawidła przepisuiące porządek w postępowaniu zapobiegać powinny, aby prawne granice wolnego wynurzenia myśli, tak na samych obradach, iak w czasie ogłoszenia ich drukiem, nie były przestąpione w sposobie zagrażaiącym spokoyności poiedynczego kraiu związkowego lub całych Niemiec.

Art. 60. Jeśliby członek związkowy wzywał związek, aby zaprowadzoną w kraiu iego konstytucyią zaręczył, w tym razie zgromadzenie związkowe może dać takowe zaręczenie. Tym zaś sposobem wspomnione zgromadzenie nabywa prawa utrzymania konstytucyi na wezwanie stron interessowanych, i uprzątnienia zaszłych nieporozumień względem wykładu lub użycia tey konstytucyi, ile środki i drogi prawne nie są w tey mierze przepisane a to za dobrowolnem przyięciem pośrednictwa, lub rozstrzygnieniem sądu polubownego.

Art. 61. Oprócz przypadku przyiętego szczególnego zaręczenia konstytucyi Stanów kraiowych, i utrzymania przepisów 13stym

artykułem Aktu związkowego ustanowionych, zgromadzenie związkowe nie ma prawa wdawać się w interessa Stanów kraiowych, lub w spory między Panuiącym i Stanami iego, dopóki spór ten nie wezmie charakteru, oznaczonego w 26stym artykule. W takim zaś razie nietylko przepisy tego artykułu, ale i 27go, będą zastosowane. — Artykuł iednak 46sty Aktu Kongressu Wiedeńskiego z roku 1815 tyczący się konstytucyi wolnego miasta *Frankfortu*, nie podlega żadney przez to odmianie.

Art. 62. Istnieiące przepisy względem odwołania się do 13go artykułu Aktu związkowego, tyle tylko do wolnych miast zastosowane bydź mogą, ile tego szczególne konstytucyie i stosunki dozwolą.

Art. 63. Zgromadzenie związkowe powinno mieć baczność na ścisłe i zupełne dopełnienie przepisów, obiętych 14tym artykułem Aktu związkowego względem byłych Stanów Rzeszy, i byłey udzielney szlachty Rzeszy. Członkowie związkowi, do których kraiów posiadłości ich wcielone zostały, obowiązani są stale utrzymywać względem związku stosunki prawa narodów, przepisami temi zapewnione. Lubo w zachodzących szczególnych przypadkach spory względem użycia wydanych rozporządzeń, lub zawartych ugód stosownie do 14go artykułu Aktu związkowego powinny iść pod roztrzygnienie właściwych władz kraiu związkowego, w którym leżą posiadłości dawniey udzielnych, a teraz podległych Xiążąt, Hrabiów i Panów; w przypadku iednak odmówienia prawney konstytucyyney pomocy, lub wydanego iednostronnego na ich szkodę prawodawczego oświadczenia, zastrzega się im prawo zapewnione Aktem związkowym odwołania się do zgromadzeaia związkowego, które po uznaniu gruntowności skargi, starać się będzie o zadosyćuczynienie.

Art. 64. Jeżeli poiedyńczy członkowie związku uczynią zgromadzeniu związkowemu przełożenia względem urządzeń, ogólny pożytek przynieść mogących, których zamiar iedynie tylko za wspólnem działaniem wszystkich kraiów związkowych zupełnie osiągnionym bydź może, a zgromadzenie przekona się o stosowności zamiaru i możności przywiedzenia takich przełożeń do skutku, natenczas będzie rzeczą zgromadzenia rozważyć ścisłe środki wykonawcze, i ciągle ku temu zmierzać, aby potrzebne dobrowolne zezwolenie wszystkich członków związku pozyskało.

Art. 65. Przedmioty zawarte w osobnych przepisach artykułów 16go, 18go i 19go Aktu związkowego, zostawione do naradzenia się zgromadzeniu związkowemu, zastrzegaią się do dalszego wyrobienia, aby za wspólnem porozumieniem się pozyskać można iednakowe ile bydź może urządzenia.

Ninieyszy Akt, iako skutek nieodmiennego połączenia się członków związku, podany będzie Seymowi związkowemu przez przełożenie Prezydyalne, i tam stosownie do iednobrzmiących oświadczeń rządów związkowych, uroczystą uchwałą Seymu zamieniony zostanie w prawo zasadnicze, które ma mieć tęż samę moc i ważność, co i Akt związkowy, oraz służyć Zgromadzeniu Związkowemu za nieprzestępne prawidło.

Ninieyszy Akt dla lepszey wiary wszyscy tu zgromadzeni pełnomocnicy podpisali i pieczęciami stwierdzili.

Działo się w Wiedniu dnia 15 Maia 1820 roku.

(*Następuią podpisy.*)

Włochy.

z *Neapolu*, 12 *Lipca*.

Rząd tuteyszy oswiadczył że po śmierci stóletniego ieneralnego kapitana *Donnero* ten tytuł zupełnie skassowanym będzie.—Jenerał *Nudgent* który iak słychać wyiechał teraz do Malty, był zaszczycony tym dostoieństwem ostatni. W czasie byłego zamieszania, życie iego na wielkie narażone było niebespieczeństwo; nieprzyiaciele bowiem iego, podburzyli byli przeciwko niemu pospólstwo i pewnieby nieuszedł zaiadłości ludu, gdyby poseł Angielski niewziął był go do własnego poiazdu i nieodwiózł do domu poselstwa oswiadczaiąc, iż go proteguie iako poddanego angielskiego.

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.